

LYDERIO KOMUNIKACIJOS ĮTAKA ORGANIZACIJOJE

Rasa Dobržinskienė

Mykolas Romeris universitetas (Lietuva)
rasa.dobrzinskiene@mrni.eu

ĮVADAS

Aktualumas. Besikeičiantis pasaulis verčia keistis organizacijas, o lyderystės veiksnys ypač svarbus formuojant inovacijoms palankią aplinką, leidžiančią organizacijoms išlikti konkurencingoms. Geras organizacijos vadovas turi gebėti nuolat motyvuoti, skatinti ir padrašinti darbuotojus. Tokie vadovai tiek mokslinėje literatūroje, tiek praktinėje veikloje vadinami lyderiais, kurie moka sutelkti komandas, padrašina, teikia patarimus, o ne nurodinėja ir priima ataskaitas. Lyderio įsitraukimas į atskirų užduočių įgyvendinimą turi tiesioginės įtakos jų kokybei ir tinkamam organizacijos tikslų įgyvendinimui. Tiems tikslams siekti, be visų kitų svarbių bruožų, labai aktuali tinkama, efektyvi komunikacija. Juk komunikacija yra svarbus procesas ne tik socialiniame visuomenės gyvenime, bet jos svarbos negalima ignoruoti ir kalbant apie lyderio kompetencijas ir organizacijos valdymo veiksnius. Lyderis gali daug ko pasiekti ne tik veiksmingai vadovaudamas, gerai planuodamas, stebėdamas, bet ir bendraudamas. Tad šių dienų kontekste aktualu aptarti lyderių komunikacijos svarbą ir reikšmę vadovavimo procese.

Tyrimo problema – ar komunikacijos pasirinkimas lemia lyderystės efektyvumą? Kaip kinta lyderio ir komandos santykis bei požiūris į darbą esant efektyviai lyderio komunikacijai? Kokius pokyčius organizacijoje sąlygoja lyderio komunikacija?

Tikslas – atskleisti lyderystės ir komunikacijos santykį šiuolaikinėje organizacijoje.

Uždaviniai: 1) apžvelgti lyderystės ir lyderio sampratą; 2) aptarti efektyvios lyderio komunikacijos teikiamus pokyčius organizacijos veikloje.

Tyrimo metodai. Naudojami mokslinės literatūros analizės, aprašomasis, analitinis metodai.

Teorinės prielaidos

Lyderystės temos aktualumą ir kompleksškumą rodo lyderystės apibrėžimų gausa ir įvairovė. Lyderystės tema aktuali, nes organizacijos ieško naujų būdų, kaip sumažinti konkurencinį spaudimą, lanksčiai reaguoti į sparčiai besikeičiančias aplinkos sąlygas ir naujų technologijų plėtrą, didinti darbuotojų įsitraukimą į organizacijos procesus, gebėti priimti veiksmingus sprendimai padidėjus rizikai. Šiuolaikinės lyderystės apibrėžtys išplečia tradicinę vadybinio autoriteto sampratą, akcentuodamos ne tik vadybinius asmens gebėjimus. Itin svarbūs tampa tarpasmeninio bendravimo, pozityvių santykių kūrimo gebėjimai.

Komunikacijos, kaip ir lyderystės, suvokimas yra skirtingas ir komunikacijos sampratų skirtinguose šaltiniuose yra įvairių. Bendrąja prasme komunikacija suprantama kaip žmonių socialinė sąveika, kurioje keičiamasi mokslinė, gamybinė ir kitokia patirtimi.

O vienas iš efektyvaus organizacijos valdymo elementų ir personalą siejančių veiksnių ir yra komunikacija. Lyderiai komunuodami sąmoningai siekia paveikti kitų žmonių elgesį. Komunikacija organizacijoje susieja formalius tikslus, strategijas ir išteklius su kasdiene institucijos veikla. Kokybiškoje organizacijos kultūroje komunikacija užmezga abipusį ir nuolatinį dialogą tarp visų veiklos dalyvių. Keitimasis informacija apie veiklos tikslus ir rezultatus, atvira, įtrauki, iniciatyvi komunikacija skatina bendradarbiavimą ir personalo sinergiją.

Organizacijoje plėtojama komunikacija turi pasiekti, paveikti ir įtikinti kiekvieną jos narį, tik tada ją bus galima vadinti efektyvia. O efektyvi komunikacija lemia tinkamą užduočių įgyvendinimą realizuojant organizacijos tikslus, organizacijos tolimesnį vystymąsi ir darbo sėkmę.

Tyrimo rezultatai

Apžvelgus ir aptarus lyderystės ir komunikacijos sampratas, tampa akivaizdus šių dviejų sąvokų platumas, sudėtingumas ir, svarbiausia, kintamumas. Abi jos yra veikiamos nuolat kintančių socialinių aplinkybių, veikiamos globalizacijos, technologijų plėtros ir inovacijų.

Išanalizavus mokslinę literatūrą, aiškėja keletas elementų, būtinų sėkmingai efektyviai lyderio komunikacijai. Visų pirma, reikia nepamiršti, kad komunikacija vyksta, kai dalyvauja mažiausiai du dalyviai ir tarp jų turi atsirasti sinergija, kad įvyktų sklandus ir įtikinamas bendravimas. Tik tokia komunikacija galima pasiekti efektyvumo.

Gerai bendravimo įgūdžiai padeda kurti atmosferą išskirtiniam supratimui apie tai, kas yra komunikuojama, ir skatina komandos narius aklaui sekti jų vadovą. Lyderis turėtų užtikrinti, kad bendravimas organizacijoje būtų nuolatinis tarp visų komandos narių ir padėtų plėtoti organizacijos kultūrą. Nes bendravimo įgūdžiai motyvuoja ir įkvėpia komandos narius sunkiai dirbti ir siekti komandos tikslų bei organizacijos tikslų. Todėl lyderystės komunikacija apibrėžiama kaip individo ar grupės įkvėpimas ir skatinimas sistemingai ir prasmingai dalytis informacija naudojant puikius bendravimo įgūdžius.

Komandos pasitikėjimą lyderiu sukuria ne tik gebėjimas efektyviai komunuoti, bet ir klausytis, ką kiti komunuoja.

Taigi efektyviai lyderio komunikacijai svarbus komandos (sekėjų) vaidmuo, kad šie pasitikėtų lyderiu ir norėtų juo sekti siekiant bendrų organizacijos tikslų. Tik tinkamos komunikacijos dėka galima tai pasiekti.

IŠVADOS ir REKOMENDACIJOS

Lyderystės ir lyderio samprata yra sudėtinga, kadangi ji nuolat kintanti, priklausomai nuo globalių pokyčių, susijusių su organizacijų valdymu. Šiuolaikiškumas reikalauja kitokio požiūrio ir elgsenos iš lyderių, jie tampa vedliais, komandos, su kuria siekia bendrų tikslų, telkėjais. Kad būtų galima kartu siekti bendrų tikslų, lyderis turi daryti atitinkamai skatinti, drašinti ir pan., įtraukdamas į bendras veiklas, darydamas poveikį jų motyvacijai. O tam svarbi tinkamai pasirinkta komunikacija, skatinanti komandos kūrybingumą ir dalijimąsi informacija organizacijoje. Komunikacijos samprata yra daugialypė ir sudėtinga, kintanti priklausomai nuo besikeičiančių socialinių aplinkos sąlygų. Tiek komunikacijai, tiek lyderystei įtaką daro globalizacijos procesas, verčiantis kisti ir taikytis prie atsirandančių naujų iššūkių. Efektyviai lyderio komunikacijai svarbus gebėjimas telkti komandas, įgyti jų pasitikėjimą, kad bendravimas vyktų sklandžiai ir tai leistų siekti bendrų organizacijos siekių. Tik įvaldžius tinkamus komunikacijos elementus, lyderis gali tikėtis gerų pasiektų rezultatų.